

กระบวนทัศน์ใหม่คณิกาในสังคมไทย New paradigm of prostitution in Thai social

ปิยะนันต์ จันทรแหกกล้า¹

Piyanun Chankhaekla¹

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อความคิด ความเข้าใจกระบวนทัศน์ใหม่เกี่ยวกับคณิกาในสังคมไทย ไม่ใช่ภาพจำความหมายดั้งเดิมของหญิงขายบริการทางเพศ ภาคลักษณะเชิงลบเกี่ยวกับธุรกิจขายบริการทางเพศในสังคมไทย ผู้เขียนมุ่งอธิบายสร้างความเข้าใจ ภาพจำ ภาพลักษณ์ ทัศนคติ กระบวนทัศน์ชุดความคิดใหม่เกี่ยวกับคณิกา ทั้งนิยามความหมาย ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่เป็นปัจจัยมีอิทธิพล เกื้อหนุนสอดคล้องกับธุรกิจขายบริการทางเพศในสังคมไทย

คำสำคัญ: กระบวนทัศน์ใหม่, คณิกา, โสเภณี

Abstract

This academic article is intended for ideas. Understand the new paradigm on prostitutes in Thai society, It's not

¹ อาจารย์ประจำ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม อีเมล: acpa555@gmail.com

recognize the original meaning of a sex worker. Negative sectors about the business of selling sex services in Thai society The author aims to explain the understanding of the image. Image, attitude, paradigm, a new set of ideas about prostitutes, including definitions, social, economic and political structural relationships that are influential factors. Support in line with the business of selling sex services in Thai society.

Keywords: New paradigm, prostitution, Thai society

บทนำ

เมื่อพิจารณาศึกษาคำว่า ช่อง โสเภณี หรือเพศพาณิชย์ มีมาตั้งแต่สมัย พุทธกาล โดยช่อง โสเภณีมีรูปแบบเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพบริบททางสังคม เศรษฐกิจ หรือนโยบายทางการเมืองแห่งรัฐนั้นๆ เรื่องของการค้าประเวณีชาย หญิง เมื่อวิเคราะห์พิจารณาในมิติพัฒนาการของช่อง รูปแบบของโสเภณี ในการให้บริการ จะพบว่า มีพัฒนาการรูปแบบช่อง กลุ่มของโสเภณีมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวพันกับสภาพบริบททางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ปัจจัยด้านนโยบาย การบังคับใช้กฎหมาย ประสิทธิภาพประสิทธิภาพการบริหาร ราชการ ปัจจัยดังกล่าวนำไปสู่การส่งเสริมเกื้อหนุนให้เกิดช่อง โสเภณีในสังคมไทยในรูปแบบต่างๆ ซึ่งปัญหาของช่อง โสเภณีหรือธุรกิจการค้าบริการทางเพศเป็นปัญหาในเชิงลบต่อภาพลักษณ์ของสังคมไทยในปัจจุบัน

แม้ว่าสังคมไทยจะทราบถึงที่ตั้งของสถานที่ให้บริการทั้งที่เปิดเผยและแอบแฝง แต่ภาครัฐ ภาคประชาสังคมไม่สามารถป้องกัน แก้ไขปัญหาหรือจัดให้หมดไปจากสังคมไทยได้ แม้ว่าจะมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีแต่สภาพการบังคับใช้กฎหมาย อิทธิพลของกลุ่มนายทุนและกลุ่มการเมือง กระแสวัฒนธรรมบริโภคนิยมที่คนในสังคมยึดถือวัตถุนิยม ทศศติความกตัญญูของหญิงสาวในการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ครอบครัว ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจความยากจน ฯลฯ ยากยิ่งในการป้องกันปราบปรามการค้าประเวณี

ทั้งนี้ ในทัศนะ ชุดความคิดของบุคคลทั่วไปส่วนใหญ่ มีชุดความคิดในเชิงลบ กับคำว่า ช่อง โสเภณี กระหรี เป็นความหมายเชิงลบ ภาพลักษณ์ภาพพจน์ไม่ดีกับสังคมไทยในวิถีเมืองพุทธศาสนา โดยคณะผู้เขียนได้ศึกษาจากเอกสารเชิงประวัติศาสตร์ นิยาม ความหมาย หลักฐานต่างๆ พบว่า ช่อง มีนัยหมายถึง “สถานที่ที่มีห้องขนาดเล็กที่หญิงสาวร่วมประเวณีกับชายผู้ซื้อบริการ โดยมีเตียง น้ำเปล่า กระโถน ภายในห้อง โดยต่างตอบแทนด้วยเงินหรืออิทธิพลอำนาจบังคับข่มขู่”

โสเภณี เป็นคำเรียกต่างๆ ไป มีที่มาจากนครโสเภณีในประเทศอินเดีย แปลว่าหญิงงามแห่งนคร หรือเรียกว่า “หญิงงามเมือง”

กระหรี เป็นคำที่เพี้ยนมาจากคำว่า ซ็อกการี (ภาษาแขก) ที่แปลว่าเด็กหญิง หรือหญิงสาว

นอกจากนี้แล้ว ยังมีคำอื่นๆ ที่มีความหมายลักษณะเดียวกัน เช่น หญิงสำเพ็ง เป็นคำเรียก หญิงสาวในโรงน้ำชา ย่านสำเพ็งสมัยต้นรัตนโกสินทร์

ในเชิงสัญญาคำในกลุ่มนักท่องเที่ยว หรือสังคมใช้เรียกในเชิงลบ ดูหมิ่น/
ศักดิ์ศรีหญิงสาว

คณิกา หมายถึง หญิงสาวในโรงน้ำชา หญิงสาวผู้เช่าเราประเวณีกับ
ชาย ในช่อง ตรอกต่างๆ เช่น ตรอกเต้าในพระนคร ซึ่งคำว่า คณิกา เป็นคำที่
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานจากวัดใหม่ยายแฝง
เป็นวัดคณิกาผลหรือผลของคณิกา ซึ่งคณิกามีจิตศรัทธาพระพุทธศาสนาจึง
ได้บริจาคเงินก่อสร้างวัด คล้ายคลึงกับนางสิริมาหญิงงามในนครโสเภณีน้อง
ร่วมมารดาเดียวกัน กับหมอชิวโกมารักจึ่งที่มีจิตกุศลในศาสนา

คำว่า “โสเภณี กระหรี” เป็นคำเรียกที่ก่อให้เกิดความรู้สึกแบ่งชนชั้น
ของผู้หญิงเหล่านี้ออกจากสังคม และใช้วาทะกรรมดังกล่าวเพื่อป้องปรามมิให้
เยาวชน สตรีเข้าไปสู่วงการดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งคำว่า โสเภณี กระหรี จึงมี
ผลทางจิตวิทยาต่อความรู้สึกกับผู้หญิงที่ถูกเรียกหรือเปรียบเปรย ซึ่งสังคม
ตระหนักใช้วาทะกรรมมองว่า “โสเภณี กระหรี” เป็นหญิงที่ไร้ซึ่งเกียรติ ไร้
ศักดิ์ศรี หญิงที่ไม่ดี ในทางกลับกับสังคมไทยกลับมิได้กล่าวถึงหรือสร้างวาทะ
กรรมป้องปรามกลุ่มบุคคล ผู้ซื้อบริการหรือชายที่ไปร่วมประเวณีแต่อย่างใด
จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เสรีภาพ ความเสมอภาค ของ
ชายหญิงในสังคมเท่าเทียมกันมากน้อยเพียงใด

ส่วนคำว่า อาบ อบ นวด นวดแผนโบราณ เป็นสถานบริการด้านความ
บันเทิง Entertainment ในรูปแบบต่างๆ เช่น ดนตรี การแสดง อาหาร
เครื่องดื่ม คาราโอเกะ หรืออ่างอาบน้ำสำหรับชำระร่างกาย หรือนวดผ่อนคลาย
ซึ่งมีพื้นที่ส่วนร่วมและส่วนบุคคลระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ หรือใน
ส่วนของของร้านคาราโอเกะ หมายถึง สถานประกอบการที่มีห้องแบบส่วนร่วม

และส่วนบุคคลสำหรับร้องเพลง มีอาหาร เครื่องดื่ม Entertainment และพนักงานต้อนรับหรือนั่งดื่มสำหรับลูกค้า

นอกจากนี้แล้ววางแผนโบราณ/ปริตตี เป็นการนวดผ่อนคลายตามสูตรแพทย์แผนโบราณที่ร้านกำหนดไว้ หรือในบางแห่งมีลักษณะเฉพาะการนวดเฉพาะจุด มีรูปแบบการให้บริการอื่นๆ เสริมเพิ่มเติม เช่น มีห้องส่วนบุคคล อ่าง/สปา หรือหญิงสาวรูปร่างหน้าตาดีคอยให้บริการ เป็นต้น

รากเหง้าของช่องโสเภณีในสังคม

เมื่อพิจารณาบริบทของช่อง โสเภณี ในเชิงประวัติศาสตร์ คือสถานที่ที่มีหญิงสำหรับการร่วมประเวณีที่มิใช่การสมรสตามจารีตของสังคม เริ่มตั้งแต่ยุคกรีกโบราณหรือสมัยพุทธกาล โดยพบข้อมูลหลักฐานที่น่าสนใจคือ พิธีกรรมความเชื่อทางศาสนาให้หญิงสาวพลีพรหมจรรย์เพื่อเงินบำรุงทางศาสนา หรือเพื่อบำเรอกลุ่มนักบวช ผู้ปกครองหรือเทศพานิชย์ ในอดีตจะเห็นได้ว่าช่องโสเภณี มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างศาสนาโดยผ่านพิธีกรรมทางศาสนาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆทางศาสนา “โสเภณีทางศาสนาเพื่อการกุศล” ด้วยความเจริญทางวัตถุความรุ่งเรืองของอารยธรรมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองส่งผลทำให้โสเภณีได้ปรับเปลี่ยนเป็น “โสเภณีทางเศรษฐกิจ” ซึ่งกรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซเป็นที่กำหนดของช่องโสเภณีที่มีกฎหมายรัฐรับรองแห่งแรกของโลก ซึ่งในประเทศอินเดียก็มีการบูชาพรหมจารี มินครโสเภณี นางสิริมาเป็นของกลางเมืองปรณินิบัติเศรษฐีหรือกษัตริย์และฮาเร็มของกษัตริย์ เป็นต้น โดยที่ประเทศไทยมิได้ปรากฏที่มาของช่องโสเภณีแต่สันนิฐานได้ว่าน่าจะเกิดขึ้นในยุคสมัยอยุธยาที่มีการติดต่อกับประเทศตะวันตก มีกฎหมายลักษณะ

ผ้าเมีย ซึ่งในต้นรัชสมัยรัชกาลที่ 1 มีช่องโสมณีที่สำเพ็งและเก็บภาษีอากร บำรุงโรงเรียนจากช่อง และโสมณี จนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ปราบปราม ช่องโสมณี จึงมีการแอบเปิดช่องโดยติดโคมกระจกลีเขียว ทำให้คนในสมัยนั้น เรียกว่า “โคมเขียว หรือสำนักโคมเขียว” ในพื้นที่ทางเศรษฐกิจ พื้นที่ควบคุม เฉพาะการตั้งพำนักของทหารต่างประเทศก็จะมีการให้บริการประเวณี หรือตั้ง ย่าน โชนนิ่งคลับบาร์ สถานที่ให้บริการประเวณี เป็นต้น

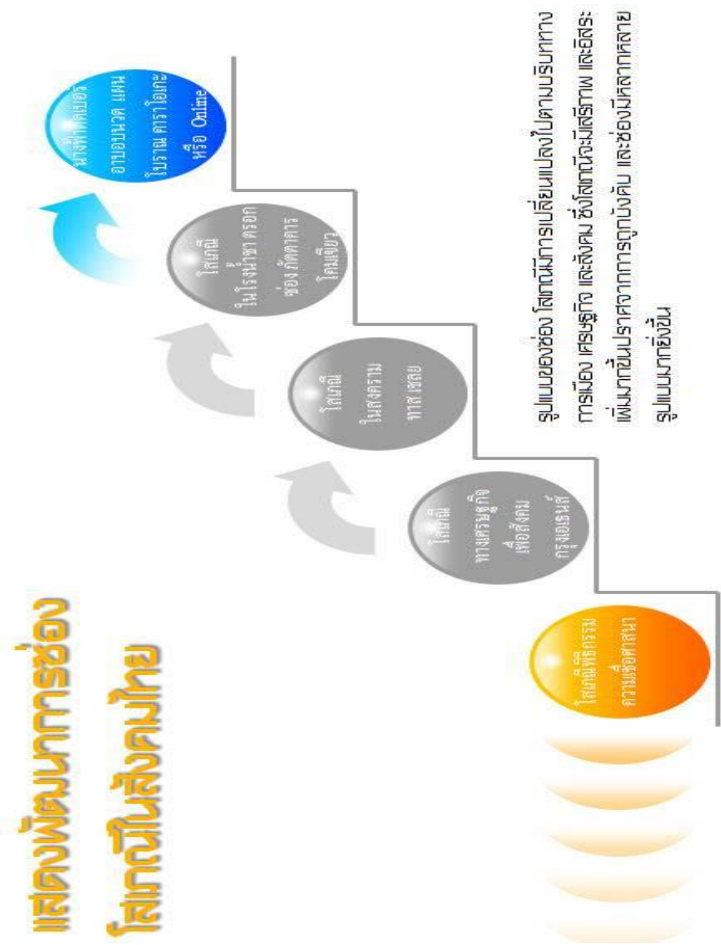
ซึ่งในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนชื่อเรียก สถานที่ของช่องผ่านวาระกรรม ชื่อเรียกต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงข้อกฎหมาย พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนกลยุทธ์วิธีการ ให้บริการ และช่องทางการติดต่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

ทั้งนี้ แม้ว่ารัฐจะมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี แต่ ทว่าก็ไม่ได้กำหนดนโยบายในการป้องกันการหรือส่งเสริมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่าง ชัดเจน เนื่องจากในทางปฏิบัติยังมีลักษณะการค้าบริการประเวณีในพื้นที่ต่างๆ และยังเป็นการเปิดสถานที่ให้บริการประเวณี หรือจุดลักลอบค้าประเวณีใน พื้นที่สาธารณะต่างๆ เป็นช่องทางสำคัญในการเรียกรับผลประโยชน์จากกลุ่มผู้ มีอำนาจในท้องถิ่นที่ทำให้ธุรกิจดังกล่าวถูกปกป้องคุ้มกันจากภาครัฐ

แม้ว่า ค่านิยม กระบวนทัศน์ทางความคิดของคนในสังคม มองว่า ธุรกิจช่อง โสมณี เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมกับบริบทสังคมที่เป็นเมืองพุทธ แต่ ธุรกิจช่องและ โสมณีมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ผลประโยชน์ของธุรกิจช่อง โสมณี มีจำนวนมากประกอบกับกระแสว่าด้วยเรื่อง สิทธิ เสรีภาพทำให้บุคคลมี ทัศนคติต่อชีวิตร่างกายและอิสระปัจเจกบุคคลในการขายบริการทางเพศได้ง่าย ขึ้น รายได้ค่าตอบแทนของโสมณีสามารถตอบสนองความต้องการด้านปัจจัยสี่

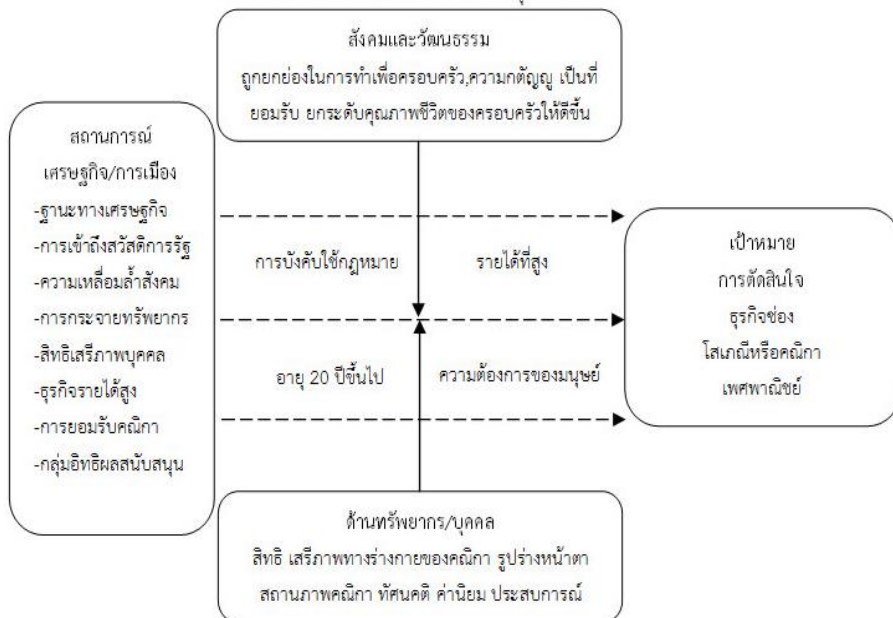
สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัวให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานทำให้ครอบครัวมีระดับทางสังคมเพิ่มมากกว่าการรอรับสวัสดิการ นโยบายแห่งรัฐ

ด้วยบริบททางเศรษฐกิจ การเมือง ความต้องการปลดปล่อยแรงขับทางเพศของมนุษย์ ค่านิยมความเชื่อการรับรู้ความต้องการของหญิงสาวต่อการเป็นหญิงบริการเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามสิทธิเสรีภาพสามารถตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความเหลื่อมล้ำระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง ความเป็นธรรมในการกระจายทรัพยากร กลุ่มอิทธิพลทางเศรษฐกิจการเมืองควบคุมผลประโยชน์ การเคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย ส่งผลทำให้เกิดธุรกิจช่อง โสเภณี/คณิกายังคงเคียงคู่กับสังคมไทย

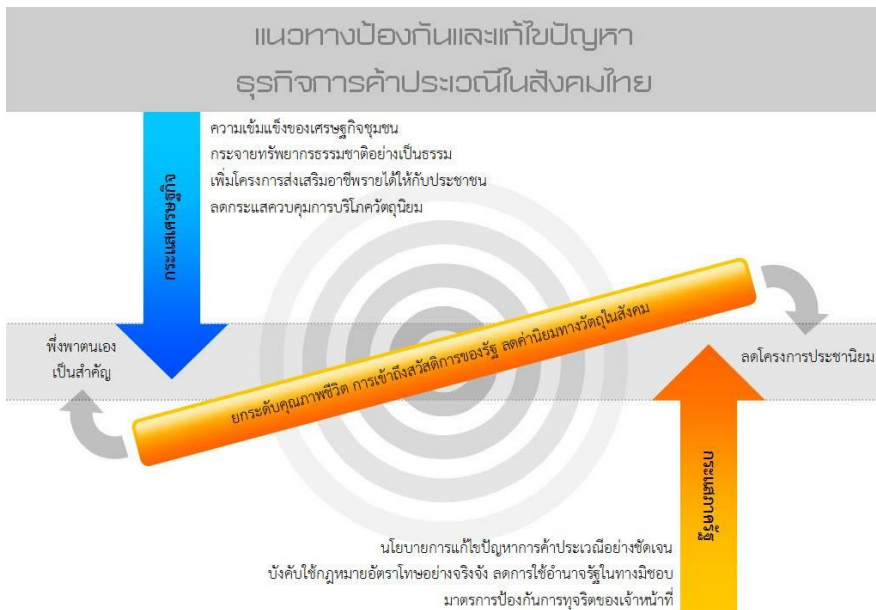

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดพัฒนาการช่อง โสมถณีในสังคมไทย

ภาพแสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างในธุรกิจการค้าประเวณี

ภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างในธุรกิจการค้าประเวณีในสังคมไทย

ภาพที่ 3 แนวทางป้องกันปัญหาการค้าประเวณีในสังคมไทย

เครือข่ายเฝ้าระวังธุรกิจการค้าประเวณี

ภาพที่ 4 แสดงเครือข่ายเฝ้าระวังธุรกิจการค้าประเวณี

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าช่อง โสเภณีเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยโบราณกาล ตั้งแต่ความเชื่อทางศาสนา จนกระทั่งโสเภณี คณิกาทางเศรษฐกิจ ด้วยสภาพ เศรษฐกิจที่บีบคั้น ปัญหาคุณภาพชีวิตของครอบครัว ความเหลื่อมล้ำทาง เศรษฐกิจ สังคม การเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ การบังคับใช้กฎหมาย กลุ่มอิทธิพล ท้องถิ่น กระแสวัตถุนิยมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด ทำให้ความต้องการในอาชีพบริการแบบคณิกามีเพิ่มมากขึ้น เป็นผลทำให้หญิง

สาวเลือกทำอาชีพให้บริการคนพิการ เนื่องจากค่าตอบแทนรายได้ที่สูงสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตหรือแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจครอบครัวได้ รูปแบบธุรกิจดังกล่าวสังคมมีความเข้าใจหรือยอมรับมากยิ่งขึ้นในมิติของสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล หรือกระแสวัตถุนิยมวัตถุนิยมของคนในสังคม ส่งผลทำให้ช่อง โสภณิ ดำรงอยู่ในสังคมไทย โดยมีเงื่อนไขทางทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเกื้อหนุนส่งเสริมอย่างปฏิเสธมิได้

กล่าวได้ว่าช่อง โสภณิในสังคมไทยมีพัฒนาการและมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างอยู่ในสังคมไทยอย่างเกี่ยวพันอย่างเป็นระบบ ซึ่งกระแสเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ความรู้ความเข้าใจต่อสิทธิ เสรีภาพตามวิถีของประชาธิปไตย หรือสภาพทางสังคมมีค่านิยมความเชื่อที่ความหลากหลาย ช่องว่างระหว่างชนชั้น ความเหลื่อมล้ำของประชาชนหรือคุณภาพชีวิตระหว่างรวยกับคนจน ล้วนแล้วแต่บีบคั้นผลักดันให้กลุ่มคนเลือกแสวงหาอาชีพ แห่ลงรายได้ เพื่อความอยู่รอดพ้นหรือการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ด้วยสภาพเศรษฐกิจ การเมืองที่ขาดเสถียรภาพธุรกิจค้าประเวณีเป็นอีกธุรกิจประเภทหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับหญิงสาวที่มีรูปร่างหน้าตาดี มีข้อจำกัดด้านการศึกษา แต่กลับสามารถสร้างรายได้จำนวนมากพร้อมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ผู้ประกอบการใช้ช่องว่างทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย อิทธิพลหรือผลประโยชน์ทับซ้อนของนักธุรกิจ นักการเมือง และเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดสถานบริการในรูปแบบต่างๆ แอบแฝงการค้าประเวณีอย่างเป็นระบบโดยปราศจากการควบคุมหรือป้องกันจากรัฐ และทั้งนี้ความเข้มแข็งของชุมชน การสร้างค่านิยมป้องกันพฤติกรรมเรียนแบบในการแสวงหาผลประโยชน์จากธุรกิจทางเพศ รัฐส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าสวัสดิการของรัฐได้อย่างทั่วถึง หรือรัฐควรควบคุมทุนนิยมแบบเสรีให้เหมาะสม

กับบริบทสังคมไทย ดังนั้นช่อง โสเภณีในสังคมไทยกับพัฒนาการและความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างจำเป็นต้องอาศัยกลไกอำนาจรัฐในการแก้ไขปัญหาการบูรณาการจากภาคเอกชน ความร่วมมือจากบุคคล ชุมชน สังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาธุรกิจการค้าประเวณี

ดังนั้นกระบวนการทัศน์ใหม่ศักราชในสังคมไทย จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนในวิถีประชาธิปไตยบนพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่บุคคลมีโอกาสในการแสวงหาสิทธิ ทรัพย์สิน โอกาสตามสิทธิส่วนบุคคลที่ไม่กระทบต่อบุคคลอื่น และศักราชหรือหญิงขายบริการเป็นเรื่องปกติในสังคมโลกที่เกิดขึ้นภายใต้การควบคุมของรัฐสังคมนั้นตามประชาธิปไตย

รายการอ้างอิง

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร.(2555). *สัญญาวิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์*.พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.

ปิยะนันต์ จันทรčekกหล้า.(2557). *ช่อง โสเภณีในสังคมไทย“พัฒนาการและความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง”*. ปทุมธานี. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2551). *สังคมวิทยากับองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ จันทวานิช. (2557). *ทฤษฎีสังคมวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พันทิวา.(2552).*ผู้หญิงเหยื่อในสงคราม*.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมิเมทกรุป

<http://th.wikipedia.org/wiki/การค้าประเวณี>

Lauterborn, R. (1990). *New marketing litany: 4P's passé; c-words take over*. Advertising Age. (October 1).